

A ס"ד

Intro

Today we will Be"H learn of דף ל' of סוטה.
Some of the topics we will learn about include:

שני עושה שלישי בחולין
The Gemara brings many opinions that agree that חולין is unaffected by contact with a שני.

האוכל אוכל טמא
The Gemara discusses the degree of טומאה of someone who eats food that is טמא.

חלה מעיסה טמאה
The Gemara brings a מחלוקת how to separate חלה from dough that became טמא.

A

שני עושה שלישי
בחולין

האוכל אוכל טמא

חלה
מעיסה טמאה

B מגרש ערי לויים

The מגרש ערי לויים were given extra space around their cities. The Gemara discusses the exact size of these areas, and what they were used for.

אז ישיר
The Mishnah cites several opinions how משה רבינו and כלל ישראל said the שירה.

עבודה מאהבה ומיראה
The Mishnah records a מחלוקת whether איוב served Hashem out of love or out of fear, and discusses the difference between these two approaches.

B

מגרש ערי לויים

אז ישיר

עבודה מאהבה
ומיראה

1 So let's review...

The Gemara in the previous Daf discussed the following Machlokes:

רבי עקיבא holds

שני עושה שלישי בחולין

And רבן יוחנן בן זכאי holds

אין שני עושה שלישי בחולין

The Gemara now lists the following תנאים who agree with רבן יוחנן בן זכאי:

רבי מאיר ורבי יוסי ורבי יהושע ורבי אלעזר ורבי אליעזר כולו סבירא להו

דאין שני עושה שלישי בחולין

While not unanimous, it is the consensus of many תנאים that חולין cannot become a שלישי, as we see from the following examples:

1.

רבי מאיר

דתנן כל הטעון ביאת מים מדברי סופרים

Rashi explains:

כל שהוא טהור מן התורה

וחכמים הזקיקוהו לבא במים וליטהר

שני שני טמא מדרבנן has the status of a שני.

Therefore,

מטמא את הקודש

ופוסל את התרומה

ומותר בחולין ובמעשר

דברי רבי מאיר

He is רביעי בקודש two additional degrees, up to קודש

שלישי only one additional degree, to a שלישי

בתרומה, but it does not affect חולין or שני at all;

because,

אין שני עושה שלישי בחולין

1

רבי יוחנן בן זכאי
אין שני עושה שלישי
בחולין

רבי עקיבא
שני עושה שלישי
בחולין

רבי מאיר ורבי יוסי ורבי יהושע ורבי אלעזר ורבי אליעזר
כולו סבירא להו
דאין שני עושה שלישי
בחולין

1
רבי מאיר

דתנן כל הטעון ביאת מים מדברי סופרים

כל שהוא טהור מן התורה

וחכמים הזקיקוהו לבא במים וליטהר

Someone who is merely טמא מדרבנן has the status of a שני

מטמא את הקודש

ופוסל את התרומה

ומותר בחולין ובמעשר

Because...

אין שני עושה שלישי בחולין

2

2. רבי יוסי דאם איתיה ליייתה לרביעי בתרומה וחמישי בקודש clearly agrees, because otherwise he would hold that we can get to a רביעי בתרומה and a חמישי בקודש based on his ק"ו in the previous Daf.

3. רבי יהושע The Gemara cites a Mishnah regarding טומאת גויה. One who eats טמא מדרבנן אוכלין טמאין becomes רבי יהושע אומר האוכל אוכל ראשון ואוכל שני שני One who eats food that is either a ראשון or a שני becomes a שני; שלישי שני בקודש ואין שני בתרומה One who eats a שלישי becomes a שני ONLY in regard to קדשים. רקדשם בחולין שנעשו על טהרת תרומה only שלישי With food that was prepared according to the standards of purity of תרומה, but ordinary חולין CANNOT become a שלישי.

3

4. רבי אלעזר דתניא רבי אלעזר אומר שלשתן שוין הראשון שבקודש ושבחולין ושבתרומה A ראשון, whether it is קדשים, תרומה, חולין or, Transmit טמאה equally: מטמא שנים ופוסל אחד בקודש מטמא אחד ופוסל אחד בתרומה ופוסל אחד בחולין It can create a שני בקודש, a שלישי בתרומה, and a חולין. Apparently אין שני עושה שלישי בחולין

2

2 רבי יוסי דאם איתיה ליייתה לרביעי בתרומה וחמישי בקודש Based on his ק"ו וחומר in the previous Daf

3 רבי יבנל טומאת גויה One who eats טמא מדרבנן אוכלין טמאין becomes האוכל אוכל ראשון ואוכל שני שני One who eats food that is either a ראשון or a שני becomes a שני; שלישי שני בקודש ואין שני בתרומה One who eats a שלישי becomes a שני only in regard to קדשים.

רבי יבנל adds that it is possible for חולין to be a שלישי only בחולין שנעשו על טהרת תרומה but ordinary חולין cannot become a שלישי.

3

4 רבי אלעזר שלשתן שוין הראשון שבקודש ושבחולין ושבתרומה A ראשון, transmits טמאה equally

מטמא שנים	מטמא אחד	מטמא שנים
ופוסל אחד בקודש	ופוסל אחד בתרומה	ופוסל אחד בחולין
רביעי בקודש	שלישי בתרומה	אין בחולין

אין שני עושה שלישי בחולין

4

5.

רבי אליעזר

דתנן רבי אליעזר אומר

חלה ניטלת מן הטהורה על הטמאה כיצד

If someone intentionally defiles a dough from which חלה has not yet been separated, רבי אליעזר maintains that he is obligated to separate חלה from another, pure dough.

However, in order to separate חלה from one piece of dough for the other, they must be touching each other, which would render the second dough טמא. The solution is as follows:

נוטל כדי חלה מעיסה שלא הורמה חלתה

ונותן פחות מכביצה באמצע

כדי ליטול מן המוקף

He needs to connect the two doughs with a third piece, so that the חלה he separates from the pure dough will also be effective for the dough that is טמא.

רבי אליעזר adds in a Braisa that this third piece may even measure כביצה, the minimal amount of food that can transmit טמאה. The Gemara assumes that the טמא dough is a ראשון, which makes the middle piece a שני, and the טהור dough does not become טמא, because

אין שני עושה שלישי בחולין

=====

4

5

רבי אליעזר

חלה ניטלת מן הטהורה על הטמאה

כיצד

עיסה
טמאה

עיסה
טהורה

However, in order to separate חלה from one piece of dough for the other, they must be touching each other, which would render the second dough טמא

The solution is as follows:

רבי אליעזר adds that this third piece

may even measure a כביצה, an amount that can transmit טמאה

אין שני עושה שלישי בחולין

5 The Mishnah on דף כ"ז continues

בו ביום דרש רבי עקיבא
ומדותם מחוץ לעיר

'את פאת קדמה אלפים באמה וגו'

One Pasuk says that the Levi'im were granted an additional TWO thousand אמות surrounding their cities;

ומקרא אחר אמר

מקיר העיר וחוצה אלף אמה סביב

While another Pasuk states that they were given ONE thousand אמות?

אי אפשר לומר אלף אמה

שכבר נאמר אלפים אמה

ואי אפשר לומר אלפים אמה

שכבר נאמר אלף אמה

These Pesukim are clearly contradictory?

Therefore, we must say

אלף אמה מגרש

ואלפים אמה תחום השבת

They were given ONE thousand אמות as empty space to beautify the city; the second Pasuk alludes to the boundary of the city regarding Shabbos, which is two thousand אמות.

רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי אומר

אלף אמה מגרש

ואלפים אמה שדות וכרמים

They were indeed given two thousand אמות. However, only one thousand was left empty, and the remainder may be used for fields and vineyards.

The Gemara explains that according to רבי עקיבא,

תחומין דאורייתא

It is forbidden to travel out of the city boundaries on Shabbos התורה כגון, as alluded to in this Pasuk. However, according to רבי יוסי הגלילי

תחומין דרבנן

This prohibition is only מדרבנן, because this Pasuk is not referring to תחומין.

5

בו ביום דרש רבי עקיבא

מקיר העיר
וחוצה
אלף אמה
סביב

ומדותם
מחוץ לעיר
את פאת קדמה
אלפים באמה

1,000
אמות

2,000
אמות

אי אפשר לומר אלף אמה - שכבר נאמר אלפים אמה
ואי אפשר לומר אלפים אמה - שכבר נאמר אלף אמה

רבי עקיבא

אלף אמה
מגרש

תחומין
דאורייתא

אלפים אמה
תחום השבת

Empty space
to beautify the city

The boundary of the city
regarding Shabbos

רבי אישכזר בןו של רבי יוסי הגלילי אומר

אלף אמה
מגרש

תחומין
דרבנן

ואלפים אמה
שדות וכרמים

6 The Mishnah continues
 בו ביום דרש רבי עקיבא
 אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה' ויאמרו לאמר
 שאין ת"ל לאמר
 ומה ת"ל לאמר
 The Pasuk says that משה sang the שירה, and adds the word
 על כל דבר ודבר כקוראין את הלל
 לאמר, implying that the words were said for others to
 repeat:
 מלמד שהיו ישראל עונין שירה אחריו של משה
 על כל דבר ודבר כקוראין את הלל
 לכך נאמר לאמר
 The Yidden said the שירה in the manner that הלל is recited.

The Gemara explains
 כגדול המקרא את הלל
 והן עונין אחריו ראשי פרקים
 הללויה, and they responded by saying שירה, because
 because
 לאמר
 אמילתא קמייתא
 The word 'לאמר' refers to them repeating the first phrase.

The Gemara brings a second opinion
 רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי אומר
 כקטן המקרא את הלל
 והן עונין אחריו כל מה שהוא אומר
 משה said the שירה, and they repeated every phrase after
 him, because
 לאמר
 אכל מילתא ומילתא
 The word 'לאמר' refers to them repeating every phrase.

7 The Mishnah records a third opinion
 רבי נחמיה אומר כקורין את שמע
 ולא כקורין את הלל
 The Gemara explains
 כסופר הפורס על שמע בבית הכנסת
 שהוא פותח תחילה והן עונין אחריו
 משה began the שירה, and the rest was said together in
 unison, as רש"י explains
 כך שרתה רוח הקודש על כולם
 וכווננו יחד את השירה ככתבה
 They were all Divinely inspired to sing the exact same
 words.

רבי נחמיה interprets the Pasuk
 ויאמרו
 דאמור כולהו בהדי הדדי

לאמר
 דפתח משה ברישא
 The word 'לאמר' indicates that משה began the שירה alone;
 however, the word 'ויאמרו' indicates that they said the rest
 of the שירה together.
 =====

6 בו ביום דרש רבי עקיבא
 אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה' ויאמרו לאמר
 שאין ת"ל לאמר
 ומה ת"ל לאמר

רבי עקיבא
 אמר לבין ישראל עונין אחריו אל מקרא
 על כל דבר ודבר כקוראין את הלל
 כגדול המקרא את הלל
 והן עונין אחריו ראשי פרקים
 כללויה said the שירה, and they responded by saying שירה
 because

לאמר – אמילתא קמייתא
 Repeating the first phrase

רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי

כקטן המקרא את הלל
 והן עונין אחריו כל מה שהוא אומר
 אמר said the שירה, and they repeated every phrase,
 because

לאמר – אכל מילתא ומילתא
 Repeating every phrase

7 רבי נחמיה
 כקורין את שמע
 ולא כקורין את הלל
 כסופר הפורס על שמע בבית הכנסת
 שהוא פותח תחילה והן עונין אחריו
 משה began the שירה, and the rest was said together in unison

כך שרתה רוח הקודש על כולם
 וכווננו יחד את השירה ככתבה
 ויאמרו – דאמור כולהו בהדי הדדי
 לאמר – דפתח משה ברישא

8 The Mishnah continues
 בו ביום דרש רבי יהושע בן הורקנוס
 לא עבד איוב את הקב"ה אלא מאהבה
 שנאמר הן יקטלני לו אייחל
 served Hashem only out of love, as the Pasuk says
 "Were he to kill me, I would still yearn for Him."
 ועדיין הדבר שקול לו אני מצפה או איני מצפה
 ת"ל עד אגוע לא אסיר תומתי ממני
 מלמד שמאהבה עשה
 The Pasuk is still unclear because, as the Gemara
 explains,
 האי לו
 משמע הכי ומשמע הכי
 Although the word לא, when spelled with a ל"ף, usually
 means 'no', and when spelled with a ל"מ usually means 'to
 him', they are occasionally interchangeable, and so we
 might interpret the Pasuk as saying that I will NOT yearn
 for Him.
 Therefore, the Mishnah brings an additional Pasuk where
 איוב states clearly that he will always be close to Hashem.
 =====

The Mishnah concludes
 אמר רבי יהושע
 מי יגלה עפר מעיניך רבן יוחנן בן זכאי
 שהיית דורש כל ימך
 שלא עבד איוב את המקום אלא מיראה
 maintains that איוב served Hashem only out
 of fear,
 שנאמר איש תם וישר ירא אלקים וסר מרע
 For the Pasuk refers to him as a ירא אלקים, one who fears
 Hashem;
 והלא יהושע תלמיד תלמידך למד שמאהבה עשה
 This stands in contrast to יהושע, רבי יהושע, who understood that
 איוב served Hashem out of love.

9 The Gemara explains that the Pasuk refers to אברהם אבינו
 as a ירא אלקים as well. Since it is clear that he served
 Hashem out of love, as the Pasuk testifies אהבי אברהם,
 Avraham my beloved, despite the appellation ירא אלקים, so
 too איוב served Hashem with love.

The Gemara explains that one who serves Hashem out of
 love receives a greater reward than one who serves out of
 fear:
 גדול העושה מאהבה יותר מן העושה מיראה
 שזה תלוי לאלף דור
 וזה תלוי לאלפים דור
 The merit of one who serves from fear lasts for one
 thousand generations, while the merit of one who serves
 from love lasts two thousand generations.

הדרן עלך כשם שהמים
 We have B"H completed the Fifth Perek of סוטה, and
 we continue with the Sixth Perek, מי שקינא, in the next
 Review B'ezras Hashem.

8 בו ביום דרש רבי יהושע בן הורקנוס
 לא עבד איוב את הקב"ה אלא מאהבה
 הן יקטלני לו אייחל
 "Were he to kill me, I would still yearn for Him."
 וצ"ל בדברי לקול
 לו אני מצפה - או - איני מצפה
 תאמר לאמר
 עד אגוע לא אסיר תומתי ממני
 תאמר לאמר
 מי יגלה עפר מעיניך רבן יוחנן בן זכאי
 שהיית דורש כל ימך
 שלא עבד איוב את המקום אלא מיראה
 איש תם וישר ירא אלקים וסר מרע
 והלא יהושע תלמיד תלמידך למד
 שמאהבה עשה

9 איש תם וישר ירא אלקים וסר מרע
 אהבי אברהם
 So too איוב served Hashem with love
 Is referred to as a ירא אלקים and as אהבי אברהם
 גדול העושה מאהבה יותר מן העושה מיראה
 שזה תלוי לאלף דור
 וזה תלוי לאלפים דור
 הדרן עלך כשם שהמים